

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitruvius Itervm Et Frontinus

Vitruvius

Florentiae, 1513

De priuatorum & com[m]unium aedificiorum propriis locis, & generibus ad
quascunq[ue] personarum qualitates conuenientibus. Cap. VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12979

que ad meridiem & occidentem spectant, à tinea &
 humore uitiantur, q̄ uenti humidi aduenientes pro-
 creant eas & alunt, infundentesq; humidos spiritus
 pallore uolumina corrumpunt, Triclinia uerna &
 autumnalia ad orientem, Cum enim præterita lumi-
 nibus, aduersus solis impetus progrediens ad occi-
 dentem, efficit ea temperata ad id tempus, quo opus
 solitum est uti, Aestiuæ ad septentrionem, q̄ ea regio
 (non ut reliquæ, quæ per solstium propter calorem
 efficiuntur æstuosæ) eo q̄ est auersa à solis cursu, sem-
 per refrigerata, & salubritatem & uoluptatem in
 usu præstat, Non minus pinacothecæ, & plumario-
 rum tetrinæ, pictorumq; officinæ, uti colores eorum
 in opere, propter constantiam luminis immutata per-
 maneant qualitate.

De priuatorum & communium ædificiorum propriis
 locis, & generibus ad quasq; personarum quali-
 tates conuenientibus. Cap. VIII.

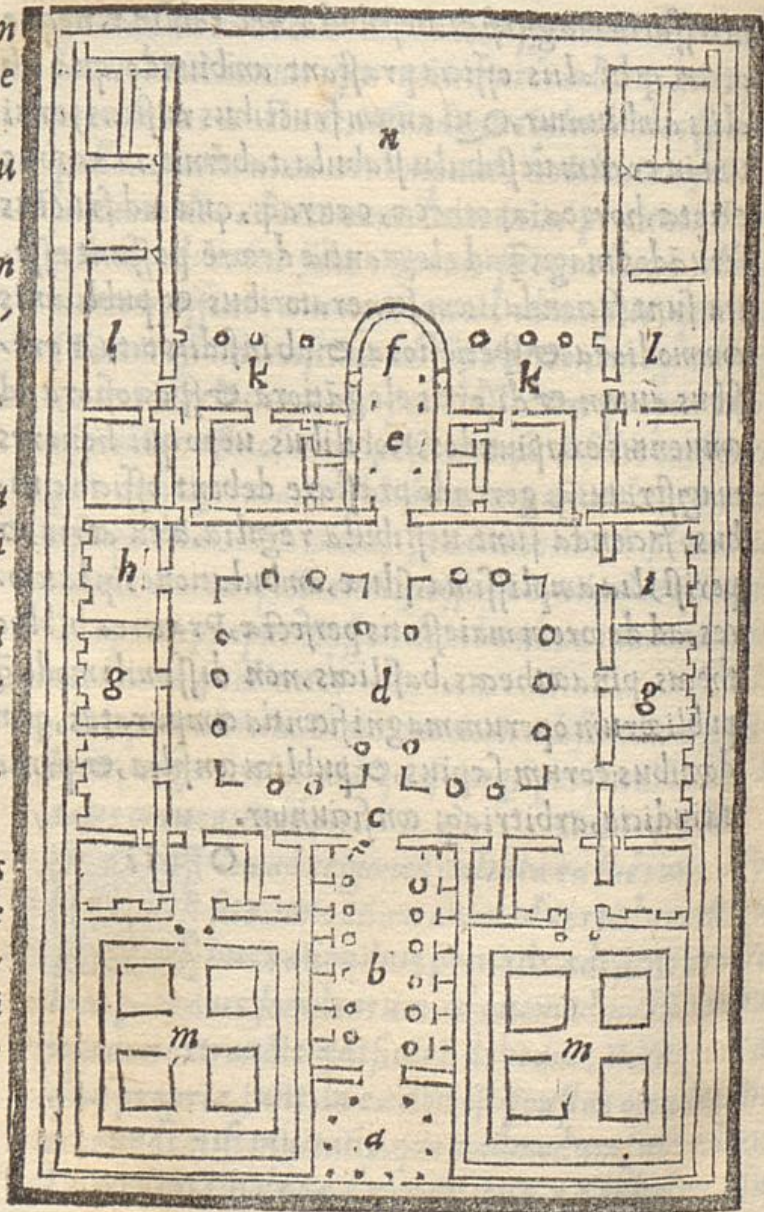
Cum ad regiones cœli ita ea fuerunt dispo-
 sita, tunc etiam animaduertendum est, qui-
 bus rationibus priuatis ædificiis propria
 loca patribus familiarum, & quemadmodum commu-
 nia cum extraneis ædificari debeant, Namq; ex his
 quæ propria sunt, in ea non est potestas omnibus in-
 troeundi, nisi inuitatis, quemadmodum sunt cubicu-
 la, triclinia, balneæ, cæteraq; quæ easdē habent usus
 rationes, Communia autem sunt, quibus etiam inuo-
 cati suo iure de populo possunt uenire, id est uestibu-
 la caua ædium, peristylia, quæq; eisdem habere pos-
 sunt usum, igitur his qui communi sunt fortuna, non

necessaria magnifica uestibula, nec tablina, neque
 atria, q̄ hi aliis officia præstant ambiundo, quæ ab
 aliis ambiuntur. Qui autem fructibus rustias serui
 unt in eorum uestibulis stabula, tabernæ, in adibus
 cripta, horrea, apotheca, cætraq̄, quæ ad fructus
 seruandos magisq̄ ad elegantia decore possunt esse,
 ita sunt facienda. Item fœneratoribus & publicanis
 commodiora, & speciosiora, & ab insidiis tuta. Forē
 sibus autem, & disertis elegatiora, & spaciosiora ad
 conuentus excipiundos. Nobilibus uero qui honores
 magistratusq̄ gerendo præstare debent officia aui
 bus, facienda sunt uestibula regalia, alta atria, &
 peristylia amplissima, siluæ, ambulationesq̄ laxio
 res, ad decorem maiestatis perfectæ. Præterea biblio
 thecas, pinacothecas, basilicas, non dissimili modo q̄
 publicorum operum magnificentia comparatas, q̄ in
 domibus eorum sæpius, & publica consilia, & prina
 ra iudicia, arbitriaq̄ consiciuntur.

○ ii

Nobilium
 aplissime
 domus.
 a. uestibu
 lum
 b. atrium
 c. peristy
 lium
 d. caue
 dium
 e. basilica
 f. locus tri
 bunalis
 g. exedra
 h. biblyo
 theca
 i. pinaco
 theca
 k. porticus
 l. aula. re
 liq̄sūt cu
 bicula, tri
 clinia, &
 alia cōcla
 uiorū ge
 nera.

m. horti si Ergo si his rationibus ad singulorum generum per
 ue poma, sonas, uti in libro primo de decore est scriptum, ita di
 ria sposita erunt ædificia, non erit quod reprehēdatur,
 n. ubi sil. Habebunt enim ad omnes res commodas, & emēda,

tas explanationes, Earum autem rerum nō solū erunt uae plata,
in urbe aedificiorum rationes, sed etiam ruri, prater nones hyp
q̄ q̄ in urbe atria proxima ianuis solent esse, ruri podromi
uero pseudourbanis statim peristylia, deinde tunc fieri pos-
atria habentia circum porticus pauimentatas spe sunt.
ctantes ad palestras & ambulationes, Quoad potui
urbanas rationes aedificiorum summatim perscripsi
ut proposui.

De rusticorum aedificiorum rationibus, & multa-
rum partium eorum descriptionibus, atq; usibus.

Caput.

IX.

Nunc rusticarum expeditionum, ut sint ad
usum commoda, quibusq; rationibus collo-
care oporteat eas, dicam. Primum de salu-
britatibus, uti in primo uolumine de mœnibus collo-
candis scriptum est, regiones aspiciantur, & ita uil-
la collocetur, Magnitudines earum ad modum agri,
copiasq; fructuum comparentur, Chortis magnitudi-
nesq; earum ad pecorum numerum, atq; quot iuga
boui opus fuerit ibi uersari, ita finiantur, In chorte
culina q̄ calidissimo loco designetur, Coniuncta autē
habeat bubilia, quorum praesepia ad focum & orien-
tis coeli regionē spectent, ideo q̄ boues lumen & ignē
spectando, horridi non fiunt, Item agricolae regionū
imperiti, non putant oportere aliam regionē coeli bo-
ues spectare, nisi ortum solis. Bubilium autem debet
esse latitudines, nec minores pedum denum, nec ma-
iores quindennum, Longitudo uti singula iuga, ne mi-
nus occupent pedes septenos, Balnearia item coniun-
cta sint culinae, ita enim lauatiōis rusticae ministra-